

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра _____ «Безпека праці та навколишнього середовища»
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРША НЕВІДКЛАДНА ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

галузь знань _____ 26 - Цивільна безпека
(шифр і назва)

спеціальність _____ 263 - Цивільна безпека
(шифр і назва)

освітня програма _____ Охорона праці
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ Професійна підготовка
(загальна підготовка / професійна підготовка)

форма навчання _____ денна
(денна / заочна)

Харків – 2022 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни Перша невідкладна домедична допомога у надзвичайних ситуаціях

(назва дисципліни)

Розробник:

Доц.кафедри БП та НС, PhD

(посада, науковий ступінь та вчене звання)



(підпис)

Наталя ТВЕРДОХЛІБОВА

(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

«Безпека праці та навколишнього середовища»

(назва кафедри)

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1



Завідувач кафедри _____

(підпис)

Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ


(ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми

Охорона праці,
спеціальність 263 – Цивільна безпека, галузь знань 26 – Цивільна безпека

Кафедра «Безпека праці та навколишнього середовища»
(назва кафедри на якій викладається дисципліна)

Гарант ОП Людмила ВАСЬКОВЕЦЬ  30.08.2022 р.
(ПБ) (Підпис, дата)

Завідувач кафедрою Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ 
(ПБ) (Підпис, дата)

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни:

- засвоєння студентами загальних принципів та способів захисту, організації та планування медичного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу;
- засвоєння базових теоретичних положень домедичної допомоги, що забезпечать студентам як майбутнім фахівцям з охорони праці здатність надавати домедичну допомогу постраждалим в умовах надзвичайних ситуацій;
- оволодіння прийомами та практичними навичками надання невідкладної допомоги потерпілим на місці події та при транспортуванні до лікувального закладу залежно від обставин, що склалися, з урахуванням особистої безпеки.

Інтегральна компетентність:

ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

Загальні компетентності:

ЗК-2 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-8 – Здатність працювати як в команді, так і автономно.

Спеціальні компетентності (СК):

СК-12 – Здатність до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення.

СК-14 – Готовність до застосовування та експлуатації технічних систем захисту, засобів індивідуального та колективного захисту людини від негативного впливу небезпечних чинників надзвичайної ситуації, дії небезпечних і шкідливих виробничих чинників.

СК-17 – Здатність надавати долікарняну допомогу постраждалим особам.

Результати навчання:

РН 7 – Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.

РН 8 – Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.

РН 16 – Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного і радіаційного походження.

РН 18 – Демонструвати вміння щодо проведення заходів з ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків, аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

РН 19 – Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.

РН 21 – Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

Курс «Перша невідкладна домедична допомога у надзвичайних ситуаціях» базується на знаннях, які одержані студентами при вивченні професійно-орієнтованих, соціально-економічних та загальнонаукових дисциплін.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Хімія	Системи контролю небезпечних та шкідливих виробничих факторів
Екологія	Гігієна праці
	Методи вимірювання параметрів навколишнього середовища

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	180 /6	96	84	48		48	РЕ			3

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 53,3 (%):

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Види навчальн. занять /Л;ЛЗ;ПЗ;СР/	Кількість годин	Номери семестрів, найменування тем і питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу студентам	Інформаційно-методичне забезпечення
1	2	3	4	6
3 СЕМЕСТР				
1	Л	4	<p>Змістовний модуль 1. Організація медичного забезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. Тема 1. Організація медичної допомоги населенню. Предмет і завдання домедичної підготовки. Поняття про невідкладні стани людини.</p> <p>1. Принципи побудови системи охорони здоров'я в Україні. Види лікувально-профілактичної допомоги (ЛПД). Принципи ЛПД. Первинна, вторинна (спеціалізована) та третинна (високоспеціалізована) ЛПД.</p> <p>2. Предмет і завдання домедичної підготовки. Поняття про домедичну допомогу, екстрену медичну допомогу, медицину катастроф і надзвичайних ситуацій та невідкладні стани людини.</p> <p>3. Організація первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) на засадах сімейної медицини. Співпраця медичних працівників сімейної медицини з службами соціального захисту.</p>	[1, 2, 21-25]
2	ПЗ	4	Випереджувально-профілактичний характер вітчизняної медицини. Первинна, вторинна та третинна профілактика.	[1, 2, 18, 21-25]
3	СР	2	Світовий досвід організації медичного захисту населення при надзвичайних ситуаціях. Основні завдання та принципи медичного захисту населення і рятувальників, постраждали внаслідок НС в Україні.	[1, 5, 18, 24-25]
4	Л	2	<p>Тема 2. Загальні принципи та правові засади надання домедичної допомоги. Поняття про клінічні протоколи і стандарти екстреної медичної допомоги.</p> <p>1 Загальні принципи надання домедичної допомоги.. Транспортування постраждалого до медичного закладу.</p> <p>2 Структура екстреної медичної допомоги. Протоколи надання медичної допомоги.</p>	[1, 2, 18, 21-25]
5	ПЗ	4	Визначення показників життєдіяльності організму людини. Вимірювання артеріального тиску, підрахунок пульсу.	[1, 2, 7]
6	СР	6	Основні етапи аналізу НС та прогнозування їх наслідків. Надання допомоги постраждалим при небезпечних гідрологічних, геологічних явищах, в епідемічних осередках. Психологічна допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях.	[1, 5, 18, 24-25]

7	Л	2	<p>Тема 3. Обстеження постраждалого на місці події.</p> <ol style="list-style-type: none"> Загальний алгоритм огляду постраждалого на місці події. Порядок надання домедичної допомоги при наявності декількох постраждалих. Виклик медичної служби. Показання до направлення пацієнта до стаціонару. Поняття про асептику та антисептику. Безпечне транспортування постраждалого. 	[1, 2, 11, 19, 25]
8	ПЗ	4	Визначення стану постраждалого. Порядок зняття одягу з постраждалого з метою його первинного огляду. Зняття шлеми. Оброблення рук до і після виконання маніпуляцій. Оброблення рук і слизових оболонок у разі контакту з біологічними рідинами.	[1, 2, 7]
9	СР	8	Інженерна розвідка. Конструктивні особливості будинків. Основні вражаючі фактори при виникненні надзвичайних ситуацій на пожежо- вибухонебезпечних об'єктах. Поведінка людей та дотримання заходів безпеки і особистого захисту при виникненні надзвичайних ситуацій на пожежо- вибухонебезпечних об'єктах.	[1, 2, 11, 19, 25]
10	Л	4	<p>Тема 4. Домедична допомога населенню в осередку радіаційного ураження</p> <ol style="list-style-type: none"> Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини. Ознаки променевої хвороби. Способи підвищення радіорезистентності людини. 	[1, 2, 11, 19, 25]
11	ПЗ	4	Клінічні симптоми променевої хвороби, домедична допомога. Правила поведінки при аваріях на атомних енергетичних установках.	[1, 2, 12]
12	СР	6	Природні та штучні джерела випромінювання. Основні вражаючі фактори при виникненні надзвичайних ситуацій на радіаційно-небезпечних об'єктах. Радіаційний захист при аваріях на АЕС та інших радіаційно-небезпечних об'єктах.	[1, 2, 11, 19, 25]
13	Л	4	<p>Тема 5. Домедична допомога населенню в осередку хімічного ураження</p> <ol style="list-style-type: none"> Хімічно-небезпечні об'єкти. Дії населення в осередку хімічного ураження Загальні принципи надання домедичної допомоги при отруєннях СДОР 	[1, 2, 11, 19, 25]
14	ПЗ	4	Клінічні симптоми місцевих уражень небезпечними хімічними речовинами, домедична допомога.	[1-4]
15	СР	6	Біологічний захист населення. Тактика проведення аварійно-рятувальних робіт в осередку біологічного ураження. Захворювання, обумовлені впливом біологічних факторів у робітників.	[1-2, 12]
16	Л	4	<p>Змістовний модуль 2. Основи домедичної діагностики та допомоги.</p> <p>Тема 6. Правові основи надання екстренної медичної допомоги. Статистика «Співвідношення захворювань та нещасних випадків».</p> <ol style="list-style-type: none"> Правові основи надання екстренної медичної допомоги. 	[3, 4, 12]

			2. Статистика «Співвідношення захворювань та нещасних випадків». 3. Поняття «золотої години». Схема трикутник «постраждалий – диспетчер – швидка».	
17	ПЗ	2	Послідовність прийняття рішень в умовах надзвичайної ситуації. Алгоритм проведення первинного огляду на догоспітальному етапі (САВС).	[5, 12, 19]
18	СР	6	Норми, акти, закони щодо надання першої медичної допомоги.	[8, 10, 25]
19	Л	2	Тема 7. Показники діяльності організму людини. 1. Ознаки біологічної смерті. Поняття клінічної смерті. 2. Поняття реанімації та її задачі. Клініка порушення дихання і кровообігу.	[1, 3-7, 14]
20	ПЗ	2	Методи розшуку потерпілих у надзвичайних ситуаціях. Дії по знаходженню потерпілих.	[5]
21	СР	2	Гострі кардіологічні стани: гіпертонічна криза, інсульт, напад стенокардії, інфаркт міокарда, раптова зупинка серця: невідкладна допомога. Порядок надання домедичної допомоги при підозрі на інсульт.	[3-5, 15, 24]
22	Л	6	Тема 8. Порушення основних життєво важливих функцій організму. 1. Організаційні основи серцево-легеневої реанімації. 2. Стадії та етапи серцево-легеневої реанімації (СЛР). Техніка проведення прийому Сафара. Штучна вентиляція легень (ШВЛ). Непрямий масаж серця. 3. Послідовність проведення СЛР одним рятувальником (двома рятувальниками) при зупинці дихання та кровообігу. 4. Ознаки ефективності реанімаційних заходів. 5. Критерії відмови від проведення СЛР. 6. Особливості проведення реанімації дітям.	[3-4, 6-7, 12, 14]
23	ПЗ	4	Етапи проведення реанімації (за міжнародним протоколом АВС). Техніка «Бачу - Чую - Відчуваю» для визначення наявності дихання у постраждалого.	[5]
24	СР	6	Інфаркт міокарда (гострий коронарний синдром). Визначення. Атипові форми гострого інфаркту міокарда. Організація медичної допомоги на догоспітальному етапі. Запобігання затримкам з надання допомоги. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при судомах (епілепсії).	[12-14]
25	Л	4	Тема 9. Поняття про травми. Травми механічного походження. 1. Поняття про травми: визначення, класифікація. 2. Вивихи, розтягнення та розриви зв'язок, забиття, переломи, їх класифікація, клінічні симптоми. Домедична допомога. Основні принципи іммобілізації. 3. Транспортні аварії. Надання домедичної допомоги постраждалим при дорожньо-транспортних пригодах.	[1, 3, 4, 7, 12]
26	ПЗ	4	Основні принципи надання домедичної допомоги при переломі верхньої та нижньої кінцівки, в тому числі ускладненій кровотечею. Засоби та приладдя, що	[3, 5, 12, 19]

			використовується для іммобілізації. Правила і способи накладання шин. Перев'язувальний матеріал. Загальні правила накладання пов'язок. Техніка накладання м'яких пов'язок на окремі ділянки тіла.	
27	СР	4	Технічні засоби іммобілізації. Закриті ушкодження, визначення, причини. Удари м'яких тканин. Синдром тривалого стиснення, визначення, причини, клінічні прояви, особливості надання домедичної допомоги. Травми живота. Колапс. Політравма. Травматичний шок. Пакет перев'язувальний індивідуальний (ППІ). Правила використання.	[1, 2, 7]
28	Л	2	Тема 10. Поняття про кровотечу та крововтрату. Класифікація, домедична допомога. 1. Ознаки критичної кровотечі. Класифікація крововтрати. Синдром гострої анемії, геморагічний шок. 2. Тимчасове й остаточне спинення кровотечі. Фізичні, хімічні, біологічні і механічні методи. Механізм самостійної зупинки кровотечі.	[3-5, 7, 14]
29	ПЗ	2	Способи, порядок та правила зупинки різних видів кровотеч.	[3-5, 7, 14]
30	СР	6	Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб. Долікарська допомога при кровохарканні, легеневій кровотечі. Надання допомоги пацієнту з гарячкою. Гостра дихальна недостатність (ГДН). Надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі. Догляд за хворими і невідкладна допомога при синдромі бронхіальної обструкції. Невідкладна допомога при астматичному стані. Долікарська допомога при шлунково-кишковій кровотечі, блюванні, діареї. Промивання шлунка в свідомому і непритомному стані.	[3-4, 7, 14]
31	Л	4	Тема 11. Травми фізичного походження. 1. Поняття та класифікація термічних травм. Поняття опікової хвороби та опікового шоку. Домедична допомога при термічних опіках людини. 1. Поняття сонячного та теплового удару. Основні симптоми, клінічні прояви, перша допомога. 2. Поняття та класифікація відморожень. Основні симптоми, клінічні прояви, домедична допомога при відмороженнях та при гіпотермії. 3. Електротравми: їх клінічні симптоми, домедична допомога.	[3-7, 9]
32	ПЗ	4	Визначення площі опіку (метод дев'яток та за правилом долоні). Міри впливу на кровообіг – показання, протипоказання, техніка виконання. Техніка постановки гірчичників, зігріваючого компресу. Алгоритм надання долікарської допомоги потерпілим з відмороженнями та при замерзанні.	[5]
33	СР	4	Вплив високих та низьких температур в умовах виробництва на організм працівників. Класифікація опіків за глибиною ушкодження тканин тіла. Особливості клінічних ознак та діагностики опікового шоку. Дія електроструму на організм людини - електроопік, загальні зміни в центральній нервовій та серцево-судинній	[3, 4, 6, 7, 15]

			системах, у диханні. Особливості надання домедичної допомоги. Ураження блискавкою. Порядок надання домедичної допомоги при ураженні блискавкою, утопленні, падінні з висоти.	
34	Л	4	Тема 12. Травми хімічного походження. 1. Отруєння хімічними речовинами. 2. Шляхи потрапляння і виведення отрути з організму 3. Класифікація отрут і отруєнь 4. Отруєння окремими хімічними речовинами та сполуками. Перша допомога.	[3-7, 9]
35	ПЗ	4	Шляхи введення лікарських засобів. Методика проведення ін'єкцій.	[5]
36	СР	4	Отруєння лікувальними засобами, медикаментами та біологічними субстанціями. Інтوكсикація металами та хімічними речовинами в промисловості. Токсична дія речовин, переважно немедичного призначення. Надання екстреної медичної допомоги. Укуси тварин, комах. Долікярняна допомога.	[3, 4, 6, 23]
37	Л	4	Тема 13. Порядок організацій лікувально-евакуаційного забезпечення в умовах надзвичайних ситуацій. 1. Лікувально-евакуаційне забезпечення. Медичне сортування і евакуація постраждалих. Медична евакуація постраждалих. 2. Надання допомоги постраждалим в епідемічних осередках 3. Дезактивація, дегазація та дезінфекція лікарських засобів і предметів медичного призначення.	[1, 4, 5, 21]
38	ПЗ	4	Засоби індивідуального захисту.	[1, 3, 12-13]
39	СР	10	Порядок транспортування постраждалих із небезпечної зони в райони розгортання пунктів збору постраждалих. Технічні засоби транспортування потерпілих з осередку надзвичайної ситуації. Способи виготовлення підручних засобів, призначених для транспортування постраждалих. Евакуація населення. Поняття про особливо небезпечні інфекції, бактеріальні та вірусні інфекції, епідеміологічний процес. Класифікація епідемічного процесу за інтенсивністю: спорадична захворюваність, епідемічний спалах, епідемія, пандемія. Поняття про обсервацію і карантин. Порядок проведення. Санітарно-епідеміологічна розвідка. Режимно-обмежувальні заходи.	[1, 3, 4, 12-13]
40	Л	2	Тема 14. Організація медичного постачання закладів Державної служби медицини катастроф. 1. Характеристика медичного майна. 2. Порядок створення, використання, зберігання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій.	[1, 5, 12, 25]

41	ПЗ	4	Лікарські засоби та їх застосування. Склад домашньої аптечки та умови зберігання лікарських засобів. Аптечка індивідуальна медичного захисту (АІМЗ), аптечка індивідуальна (АІ-2). Склад, призначення, правила користування.	[1, 5, 7, 12, 14, 19]
42	СР	14	Організація обігу наркотичних та психотропних речовин. Домедична допомога в разі передозування опіоїдами. Можливі стани та допомога в домашніх умовах. Можливі стани та допомога в умовах НС.	[3-5, 17, 19]
43	РЕ	12		
Разом (годин)		180		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10
2	Підготовка до практичних (семінарських) занять	22
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	40
4	Виконання індивідуального завдання (реферат)	12
5	Інші види самостійної роботи	
	Разом	84

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Реферат

(вид індивідуального завдання)

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
	<ol style="list-style-type: none">1. Нормативні документи, що регламентують надання домедичної та першої медичної допомоги постраждалим у надзвичайних ситуацій.2. Світовий досвід організації медичного захисту населення при надзвичайних ситуаціях.3. Основні завдання та принципи медичного захисту населення і рятувальників, постраждали внаслідок НС.4. Загальні відомості про системи організму людини. Будова та функції клітин і тканин організму людини.5. Серцево-судинна система людини: призначення, функції, загальна будова. Органи дихання людини: призначення, функції, загальна будова.6. Кардіогенний шок. Невідкладна допомога.7. Циркуляторні шоки. Невідкладна допомога.8. Особливості клінічних ознак та діагностики опікового шоку.9. Організація обігу наркотичних та психотропних речовин. Домедична допомога в разі передозування опіоїдами.10. Пакет перев'язувальний індивідуальний (ППІ). Правила використання.11. Ускладнення ран. Кровотеча з слухового проходу, легенева кровотеча, шлунково-кишкова кровотеча.12. Технічні засоби іммобілізації.13. Вплив високих та низьких температур в умовах виробництва на організм працівників.14. Термічний опік, тепловий удар та відмороження, переохолодження, гіпотермія: клінічні симптоми, домедична допомога.15. Чужорідні тіла. Сторонні тіла в дихальних шляхах.16. Політравма.17. Здавлювання. Затримка сечі. Травми живота. Колапс. Травматичний шок.18. Епілептичний припадок. Перша допомога.19. Інтоксикація металами та хімічними речовинами в промисловості.20. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини.21. Захворювання, обумовлені впливом біологічних факторів у робітників.22. Порядок транспортування постраждалих із небезпечної зони в райони розгортання пунктів збору постраждалих.23. Технічні засоби транспортування потерпілих з осередку надзвичайної ситуації.24. Евакуація та розосередження. Визначення понять. Евакуація населення. Порядок проведення.	<p>1-20 теми завдань до 15 тижня.</p> <p>Виконання у вигляді рефератів.</p>

<p>25. Надання допомоги постраждалим при небезпечних гідрологічних явищах.</p> <p>26. Надання допомоги постраждалим при небезпечних геологічних явищах.</p> <p>27. Надання допомоги постраждалим в епідемічних осередках.</p> <p>28. Психологічна допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях.</p> <p>29. Санітарно-епідеміологічна розвідка.</p> <p>30. Режимно-обмежувальні заходи.</p>	
--	--

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

(надається опис методів навчання)

Метод навчання – досить складне, багато якісне багатовимірне педагогічне явище, в якому знаходять відображення об’єктивні закономірності, принципи, цілі, зміст і форми навчання. Цей зв’язок з іншими дидактичними категоріями взаємозворотній: принципи, цілі, зміст і форми навчання визначають метод, але вони не можуть бути реалізовані без нього, без урахування можливостей їх практичної реалізації. Науковці поділяють методи навчання на словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація) та практичні (досліди, вправи, лабораторні роботи, реферати тощо). При вивченні дисципліни використовуються проблемний підхід у лекції та пояснювально-ілюстративний метод. Проблемною є така лекція, що містить у собі проблемні, дискусійні твердження, варіанти вирішення яких досягаються обов’язковим обговоренням їх між усіма присутніми. Цьому передують монолог викладача, в якому він вводить слухачів у проблему, вказує на можливі підходи до її аналізу на матеріалі співставлення різних факторів та теорій і знайомить з деякими умовами та прецедентами її розв’язання, створюючи тим самим ґрунт для проблематизації зовнішнього діалогу. При пояснювально-ілюстративному методі студенти, що навчаються, одержують знання на лекції з учбової або методичної літератури через екранну допомогу в "готовому" вигляді. Сприймаючи і осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. У вузі даний метод знаходить найширше застосування для передачі великого масиву інформації. Це дозволяє студентам застосовувати усі форми освоєння матеріалу, що підвищує ефективність роботи у аудиторії. Окрім цього лектор має можливість застосовувати Інтернет сайти для ілюстрації лекційного матеріалу. Лекції викладаються українською мовою. Лектор застосовує на заняттях інформацію та ресурси, що розміщено у Інтернеті на сайті кафедри, де студент може знайти відповідь на багато запитань, у тому числі: лекції, методичні вказівки, тести та інше.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль реалізується у формі опитування на лекціях, виступів на практичних заняттях, тестів, контрольних робіт тощо.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, тестування за змістовними модулями (на 9 та 15 тижнях);
- з практичних, індивідуальних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий контроль може проводитися в усній формі по екзаменаційних білетах або в письмовій формі за контрольними завданнями, а також шляхом тестування з використанням технічних засобів (Інтернету). Можливе поєднання різних форм контролю.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового екзамену з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання усіх практичних занять, та виконання індивідуальних завдань СРС, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1 – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Контрольні роботи	Практичні заняття	Індивідуальне завдання (Реферат)	Іспит	Сума
20	30	10	40	100

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.
			- Знання основних	Невміння давати

64-74	Д	Задовільно	фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування ; - вміння вирішувати прості практичні задачі .	аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - невміння вирішувати складні практичні задачі .
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом .	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі .
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспект лекцій (електрона версія).
3. Методичні вказівки до практичних робіт (електрона версія).
4. Методичні вказівки до самостійної роботи (електрона версія).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1	Печиборщ В.П., Волянський П. Б., Якимець В. М., Вороненко В. В., Хижняк М.І. Медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях в єдиній державній системі цивільного захисту. Київ. 2019. – 425 с.
2	Халмурадов Б. Д. Медицина надзвичайних ситуацій. Підручник. К. : Центр учбової літератури. 2016. – 208 с.
3	Домедична допомога на місці події: практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 224 с.
4	Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни “Перша невідкладна домедична допомога у надзвичайних ситуаціях” для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” спеціальності 263 “Цивільна безпека” / уклад.: Н. Є. Твердохлебова, Н. С. Євтушенко – Харків: НТУ «ХП», 2023. – 13 с.
5	Циганкова Т.І. Методичні рекомендації до занять з курсу «Медицина надзвичайних ситуацій». Основи долікарської діагностики та допомоги. Харків: НТУ «ХП» 2020. – 70 с.
6	Основи професійної безпеки та здоров'я людини: Підручник / За ред. проф. В. В. Березуцького. – Х.: ФОП Панов А.М., 2018. – 553 с.
7	Безпека праці в професійній діяльності. Частина II. Забезпечення техногенної безпеки та безпечних умов праці О.Г. Янчик, В. Ф., Райко, Ю.А., Петренко та інші / Навч. посіб./ – НТУ «ХП», Харків : 2020. – 316
8	Бахарєва Г.Ю. Цивільний захист: навч. посібник для студентів усіх форм навчання технічних ВНЗ із курсу «Цивільний захист» / Г.Ю. Бахарєва, Н.Є. Твердохлебова, І.М. Любченко, І.В. Гуренко, Н.О. Букатенко, О.Я. Пітак, О.В. Шестопапов, Б.Б. Кобилянський, О.П. Пушкова – Х. : НТУ «ХП», 2015. – 116 с.

Допоміжна література

9	Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О. Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін. Київ, 2017. – 120 с.
10	Домедична допомога. Серцево-легенева реанімація (алгоритми,

	маніпуляції): Методичний посібник / В.О. Крилюк, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, та ін. Київ, 2017. – 73 с.
11	Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Долікарська діагностика та невідкладна долікарська допомога». Невідкладна долікарська допомога при терапевтичних станах. Харків. – 2016.
12	Закон України «Про охорону праці» від 21.11.2002 р. Харків. Вид-во «Форт». 2013.
13	Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря: навч. посіб. / А. В. Єпішин [та ін.] ; ред. А. В. Єпішин. - 2-ге вид. – Тернопіль : ТДМУ, Укрмедкнига, 2016. – 380 с.
14	Положення про медичний огляд працівників певних категорій. Затв. наказом МОЗ України від 21.05.07 № 246.
15	Невідкладні стани: підручник / М. С. Регеда [та ін.] ; ред. В. Й. Кресюн ; ЛНМУ ім. Д. Галицького, Львівський мед.ін-т, Одеський держ.мед. ун-т, Тернопільський ДМУ ім. І. Я. Горбачевського, Івано-Франківський НМУ, Мед. коледж "Монада", Бориславське мед. училище. - Львів, 2019. – 847 с.
16	Emergency and Urgent Medical Care: student training manual / О. Ю. Будулев [та ін.] ; ред. Д. А. Шкурупій. - Вінниця : Нова Книга, 2019. - 200 р.
17	Екстрена та невідкладна медична допомога: навч. посіб. / О. Ю. Будулев [и др.] ; ред. Д. А. Шкурупій ; МОЗ України, Укр. мед. стомат. акад. - Вінниця : Нова книга, 2017. – 240 с.
18	Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на догоспітальному етапі в умовах надзвичайних ситуацій: навч. посібник / В. С. Тарасюк [та ін.] ; ред. В. С. Тарасюк. - Київ : Медицина, 2015. - 368 с.
19	Невідкладна терапевтична допомога у військових частинах (закладах) Збройних Сил України: методичні рекомендації / 1-е вид., [Ю.М. Астапов, М.П. Бойчак; Я.П. Гончаров та ін.]; затверджено директором ВМД МО України у 2016 р. – К.: 2016. – 119 с.
20	Екстрена та невідкладна медична допомога: підручник. Т. 1. Допомога травмованим на догоспітальному етапі / В. О. Крилюк [та ін.] ; ред.: В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв. - Київ : ОЛІВА, 2017. – 504 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (перелік інформаційних ресурсів)

21. Наказ Міністерства внутрішніх справ № 831 від 18.08.2014 «Про затвердження Порядку організації медичного забезпечення в системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій»: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-14#Text>
22. Кодекс цивільного захисту України ВРУ № 5403-VI від 02.10.2012 р. : [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
23. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 1349 від 12.06.2019 «Про затвердження Положення про медичну спеціалізовану службу цивільного

захисту»: [Електронний ресурс] - Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0758-19#Text>

24. Положення про Державну службу медицини катастроф. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001 р. № 827. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/827-2001-%D0%BF#Text>

25. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T125081.html